

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lapfőigazgató: „Bácsmegeyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Majelenik: vasárnap és csütörtökön.

Zomborban nincs életbiztonság!

Szégyen, gyalázat biz ez egy úgynevezett kulturvárosra, de szomorú valóság; amit takargatni, szó nélkül túrni bűnös mulasztás volna.

Már sokszor szóvá tettük a zombori közbiztonsági állapotok tarthatatlanságát, szégyenletes és veszélyes mivoltát; de szavunk mindenkor nyomtalanul hangzott el a pusztában. Néha ugyan támadt egy kis visszhang a városi közgyűlésen; de komoly intézkedéseket, preventív rendszabályokat és orvoslást soha nem kezdeményezett senki. Akikben erősebb volt is az indignáció és élénkebb a kötelességérzet, azok is mindjárt a rezignációba csaptak át és komor keserűséggel mondogatták: „Itt ugyan nem érdemes az embernek exponálni magát, hiszen úgyis süket füleknek beszél.” A főkapitány pedig idegesen rántott egyet a vállán és — mélységesen hallgatott. Maradt tehát minden a régiben.

Azaz hogy nem maradt biz az, hanem folyton nagyobb lett az elfajulás. Még a vagyon ellen elkövetett bűntettek és vétségek hagyján; azoknak csak télen van a szezonjuk, máskor aránylag kevesebb hírt hallunk róluk, mert a károsultak a legtöbb esetben különben sem tesznek följelentéseket; hiszen tapasztalásból tudják, hogy elorzott vagyonuknak bottal üthetik a nyomát. — Hallatlan és ijesztő azonban a személybiztonság állapota. Ebben a tekintetben már a legsötétebb balkán-városok színvonalára süllyedtünk.

Nappal sem egészen biztos az utcán járó békés polgár, hogy nem holtan vagy súlyos sebbel viszik-e haza? De éjjel nagyon ajánlatos minden járókelőnek, hogy folyton a revolvere ravaszán tartsa az ujját; mert nem tudhatja, hogy melyik pillanatban szalad az oldalába egy éles kés, vagy sújt a fejére egy kemény furkós bot. Utonálló bandák cirkálnak a városban, gyakran villogó késsel vagy revolverrel hadonázva; és pusztá duhajkodásból is rátámadnak

a járókelőkre. S maholnap oda jutunk, hogy aki átlépi valamelyik korcsma küszöbét, az előbb Istennek ajánlhatja a lelkét, mert nem tudhatja, hogy micsoda merénylet vár reá odabent. Aki pedig korcsmáros merészelt lenni, annak tanácsos életbiztosítási kötvényt is szerezni; mert a haramia urak és úriak gyakran bicskával, bottal, vagy revolverrel fizetik az elfogyasztott italok árát. Az, hogy állati üvöltéssel, ordítással és bömböléssel zavarják az éjjeli csendet; a mellettük elhaladó úri embereket jól oldalba lökdösik, úriasszonyokat letaszítgálnak a járdáról, az ablakokat bevergetik — mind olyan lappalia, amiről nem is kell beszélni.

A rendőrség pedig nem található sehol, amikor legnagyobb szükség lenne rá. Nappal még láthatunk itt-ott egy-egy unatkozó őrszemet, aki ásítóva várja a fölváltást. De éjszaka lámpással se lehet találni egyet se. Amint a nap leszáll, ők is sietnek behúzódni a fészkeikbe, mint az égnek madarai. Arra pedig bátran rá merjük tenni a fejünket,

TÁRCA.

Fejlődés és forradalom.

Írta: Dr. Apáthy István.

(Folytatás.)

Bárha, amint mondtam, a fejlődés is, a forradalom is törekvés egy adott állapot megváltoztatására, mégis nagy különbség van közöttük. Az a törekvés, melynek gyümölcse egy alsóbbrendű állapotból egy magasabbrendű állapotnak létrehozása, tehát valódi továbbfejlődés, az mindig természetes folytatása annak a törekvésnek, mely a jelen állapotot hozta egy még alsóbb rendűből létre. Vagyis a fejlődés mindig továbbfejlődés, mindig folytatás, valamint hogy az élet is csak életnek folytatása lehet. Az életnek három alaptörvénye ugyanis az egyedekhez, s őt minden egyedben egy meghatározott egyéniséghez kötött volta, a folytonosság és a fejlődés. Életet mást, mint élőlények és kapcsolataik életét nem ismerünk és minden élőlény egyéniség is, amely bármilyen egyszerű, csak egyetlenegy példában van meg az egész világegyetemben, tőle minden más élőlény különbözik, nincs kettő teljesen egyforma, bárha ugyanazon fajba tartozik, bárha egy apától, egy anyától származott testvér is. És folytonos is az élet, mert kezdődést sehol sem látunk: minden élőlény más élőlénytől származott annak szaporodása által; mert ahol valami okból meg-

szakadt az élet fonala, mely természetes úton, magától nem szakad el sehol és soha, ott semmi sem kötheti újra, a megszakított életfonalat, nem bogozhatja többé össze semmi. Fejlődik is minden, ami él: fejlődik a saját egyéni életében, átalakulásoknak szigorúan megszabott sorozatán menvén köröszűl, melyet egyedfejlődésnek nevezünk; fejlődik azután, többnyire lassú, emberi tapasztalásnak alig észrevehető átalakulással nemzedékről nemzedékre, amely átalakulások sorozatát fajfejlődésnek mondjuk. Egyedfejlődés például a csirke kialakulása a tojásban a tojás sárgájából. És ez, közbevetőleg mondván, ugye bár, nem forradalom; de bizonyára annak tartaná, aki megengedné ugyan a tyúknak, hogy testével melengesse a tojásokat, de nem sejtene, hogy az alatt a tojáshejőn belül mi történik. Az ilyen bölcs, ha uralkodó volna, talán azt hinné, hogy, mivel a tojások egy darabig külsőleg nem változnak, meg is tilthatná nekik, vagy a tyúknak, hogy valaha megváltozzanak. És — tovább menve — egyedfejlődés az, mikor pillangó petéből a kis hernyó kibújik, és gazdag táplálkozással a fa levelein, mindig nagyobbra nő, többször megvedlik s utóljára gubót sző magának; a gubón belül hosszasan elpihen, de a csöndes gubóból előbb-utóbb mint tarka szárnyú lepke bújik elő, s az egykori hernyó, mely lomhán kúszva rágtta volt a levelet, fölreppen és elröpül magának virágot keresni, hogy annak csokolja mézét. Hát ez nem forradalom? Forradalom annak,

aki nem tudja, hogy az élettől a fejlődés elválhatatlan! Hogy a csödes külszin alatt, csöndes folyamatban nagy változások mehetnek végbe, amelyeknek csak az eredménye lesz hirtelen nyilvánvalóvá. Ha azután az a tudatlan lény mégis úr sokak fölött, akkor ki fogja tépetni a lepke szárnyát és megparancsolja neki, hogy a levelen rágódjék tovább, mert a gubóban elbújva, titkon összeesküdött a rend ellen, hogy a hernyó hernyó maradjon mindörökké, ha már hernyóként látott napvilágot s oly sokáig az tudott maradni. Mit bánja ő, ha éhségükben a hernyók lekopasztyák a fát s az nem termi meg gyümölcsöt?

A csirke kifejlődése a tojásban, aztán a pelyhes kiscsirke megtollasodása, a hernyó átalakulása pillangóvá és átalakulásoknak sok más sorozata, melyeken egy-egy élőlény személyileg megy köröszűl: ez az egyedfejlődés. Fejlődés pedig átalakulásoknak az az alapos okon föltételezett folyamata, melyen valamely élőlény ősei mentek köröszűl, s amely éppen úgy egy alsóbbrendű állapotú őstől vezetett a mai fejlettségű nemzedékhez, mint ahogyan a csirke fejlődése is igen egyszerű állapotból, a tojás sárgájából indult ki. A fejlődés egyik nemzedéktől a másikig, amint mondtam, rendszerint igen csekély változással jár. A ma ismert s ma is élő állatfajok és növényfajok ősei, melyeket ilyenekül biztosan megállapíthatunk, alig-alig különböztek jelenlegi utódaiktól. Kitűnik ez ama számtalan ábrázolatból, melyekben

hogy éjjeli patrollban nem látott még itt senki rendőrtisztviselőt. Másutt razziákat és őrzásokat rendeznek a rendőrtisztek; nálunk legfőleg az előkelőbb kávéházakban keresik a szórakozást, mint magán emberek, magán passzióból. Ott, persze, nem fenyegeti őket az a veszély, hogy valamelyik duhaj bandával harcba kell szállaniok.

A főkapitány maga a megtestesült tehetetlenség; bürokrata, aki aktákat intéz el, de a közegeinek külső szolgálatát ellenőrizni esze ágában sincs. A rendőri temperamentumból és ambícióból nincs benne egy mákszemnyi sem. Pamutot gombolyítani vagy valami csön-des hivatalban rubrikázgatni talán alkalmas lehet; rendőrfőnöknek csak karrikatura. Az alkapitányok sem végeznek mást, mint bürokratikus munkát; legfőleg a békés polgárok birságolásában virtuskodnak, s alkalomadtán korszolgálatokat teljesítenek. A főkapitány valószínűleg abban a gondolatban nyugszik meg, hogy a közbiztonságot fentartja a rendőrfelügyelő; akit vak bizalmával tüntet ki. Pedig a mi rendőrfelügyelőnk valóságos szerencsétlensége a közrendészetnek. Ott bent a hivatalos helyiségében tud hatalmaskodni; de az utcára, a korcsmákba és egyéb sokadalmakba nem meri oda vinni az uniformisát, nehogy valami bicskás folytonossági hiányt ejtsen rajta.

S ha már a preventív rendszabályok alkalmazásában éhietetlen, hanyag és közömbös a rendőrség, akkor legalább a megtorlásban volna valamelyes

energiája. De hogyné volna biztató a bicskásokra és hogyné adna nekik vérszemet az olyan eset, amilyen nemrégiben is merült föl, mikor egy jóra való embert, egy végrehajtot a saját udvarán, orozva leszúrt egy gonosz ember, s noha a sérülés életveszélyes volt, s maguk az orvosok sem bíztak a sebesült fölgyógyulásában, a letartóztatott tettest — egy jól ismert kijáró fiskális közbenjárására — már másnap szabadon bocsátották, s az — mindennek megbotránkozására — cinikus hivalkodással, hetykén cigazettázgatott végig az utcán.

A duhaj bandák nemcsak ismerik a rendőrség tehetetlenségét és vétkes mulasztását, hanem provokáló módon ki is csúfolják. Ime, a múlt vasárnap jelent meg a főkapitánynak egy zordon hangú rendelete, hogy többé nyilvános helyekre és mulatságokba botot, kést, revolvert vinni tilos, s aki ezt a tilalmat áthágja, azt — az öldöklő szerszám elkobzásán felül — keményen megbüntetik. És még ugyanaz nap este megjelent egy nyilvános bálban egy duhaj banda, italokat parancsolt, s mikor a korcsmáros az elfogyasztott italok árát kérte, előrántották a késeket és revolvereket, s hirtelen keresztülsúrták a szegény ember torkát, aki sérülésébe bele is halt. (A szomorú eset részleteit leghalmozunk mai számának hírvonatában találják olvasóink.) Nos, főkapitány úr, ez a gazság nem gúnyos kicsúfolása az Ön szigorú rendeletének? És hol voltak az Ön rendőrei, akiknek a késeket

és revolvereket el kellett volna kobozniok?

Minden panaszra és elítélő kritikára az a főkapitány felelete, hogy: kevés a rendőr, azért nem tudja fentartani a közbiztonságot. Ej, ej, főkapitány úr, mi nem úgy tapasztaltuk. Mikor a nemzeti zászló ellen követtek el rendőri merényletet, ahhoz volt elég rendőr és a rendőrfelügyelőnek volt bátorsága a polgárok egész tömegével szembeszálalni. Amikor pedig pár ezer polgár békés és törvényes tüntető fölvonulást akart rendezni, a főkapitány úrnak akkor is volt elég rendőre, hogy az óriási tömeggel szembeszáljon. Miért éppen a bicskás bandák és gonosztevő útonálló megfélemezésére elégtelen a rendőri erő?

Egész őszintén szólva, mi azt tartjuk, hogy: „fejéről bűdösödik a hal.“ Elég volna itt a rendőri erő a közbiztonság fentartására, ha — mások volnának a vezetői. Ám, ha már egyelőre ezen a bajon segíteni nem lehet, akkor legalább volna a főkapitánynak elég erkölcsi bátorsága és kötelességérzete oda állani a közgyűlés elé, ezzel a férfias kijelentéssel: „Uraim, a városi rendőrség képtelen a közbiztonságot fentartani, én nem viselem a lelkemen a felelősséget tovább; azért javaslom, kérjen a város a közbiztonsági szolgálatra — csendőröket.“

Mi meg vagyunk győződve, hogy a csendőrség katonai fegyelme, szigorú kötelességérzete és kemény energiája, aránylag kevés idő alatt megszüntetné itt a közveszélyes állapotokat és helyreállítaná a normális biztonságot. S ha Budapestre, a parlamenti szabad szó elnyomására, tudnak fölvenni egész armádia csendőrt, (holott a csendőrség alkalmazását az ország fővárosában tiltja a törvény) akkor tudjanak ide is veszélyelni pár tucat vasmarkú kakastollas legényt.

Ám, ha a főkapitány nem indítványozza, akkor vegyék a kezükbe a kezdeményezést a városatyák; mert más-ként maholnap végrendeletet kell csinálni, ha az ember az utcára lép.

Színház.

Mezey Béla színigazgató a színügyi bizottság jóváhagyásával a jövő kedden kezdődő első színházi hét műsorát a következőképp állította össze:

Kedd (bérlet 1. szám) Leányvásár.

Szerdán (bérlet 2. szám) Györgyike, drága gyermek.

Csütörtök (bérlet 3. szám) Iglói diákok.

Péntek (bérlet 4. szám) Koldusdiák.

Szombaton (bérlet 5. szám) Csitri.

Vasárnap bérletiszünet: Asszonyfaló (Eisler új operettje).

több ezer év előtti emberek akkor megörökítették a velük élő s azóta ki nem halt állatok sokféleségét. A szumér ábrázolatok 6000 év előtti oroszlánjaiban, tigriseiben, lovaiban a mai oroszlánokat, tigriseket lovakat ismerjük föl és Egyiptomban ma is él az a ganajturó bogár, mely a pharaok korának szent Skarabeusa volt. A talán millió évekkel ezelőtt letűnt jégkorszakok, majd a cölöpépítmények embereinek alkotását csontmaradványaik semmi lényeges vonásban nem mutatják másnak, mint aminő az egyiptomi ember, akinek földi maradványait a mumia-pólyák őrizték meg számunkra. A Nilus mentén pedig ma is élnek ama széles vállú, szikár alakok, akiket ott hajdan kőbe véstek, vagy fára, falra fűsttek. S a mai kor legszebb embereit még mindig azzal dícsérhetik, hogy az ókori görög szobrokhoz hasonlatosak. Miért mondhatjuk mégis, hogy az ember és minden élőlény nemcsak ma megy, szemünk láttára fejlődésen keresztül, hanem ma elérhető alkotását is fejlődéssel, nemzedékről nemzedékre való átalakulással szerezte meg és így ősei hajdan a jelenleg elérhetőnél alacsonyabb fejlődési fokon fejezték be egyedi létüket, vagyis hogy ők, röviden és közkeletű módon kifejezve, alsóbbrendű ősoktól származtak: azt most nem fejthetem ki. Azt azonban meg kell említenem, mert jelenlegi előadásom tárgyához szorosan hozzátartozik, hogy a fajfejlődésbeli átalakulás nem volt szükségképpen és minden következő nemzedék minden tagján oly igen lassú. Mindig

akadhettek egyedek, akadhettek valamely sajátos viszonyok közé jutó némely nemzedékben akár igen nagy számmal is, amelyek a megelőző nemzedék tagjaitól nagyobb mértékben különböztek. Ez a különbözőség lehetett a rendnél sokkal nagyobb lépés a fajfejlődés útján; de lehetett a továbbfejlődés fokától független egyéb különbözőség is. A megelőző nemzedék tagjaitól való ilyen nagyobb különbözőség, főleg ha egy adott nemzedék, egy különösen szerencsés nemzedék számos tagján a viszonyokból éppen megkívánt irányban mutatkozott, lehetővé tehetik a fejlődésben olyan átmeneteket is, melyeket különben nehezen tudnánk megérteni. Példa legyen a vízben lakó és kopolyúkkal lélegző ősoktól szárazon lakó és tüdővel lélegző utódok létrejötte. Valamikor a mai Emlősállatok ősei is a Halakéhoz hasonló alakok voltak és vízben kopolyúkkal lélegzettek. A hajdani kopolyúk nyomai még az Ember alkotásában is megmaradtak és főleg egyedfejlődésének korábbi szakáiban nyilvánvalók és félre nem ismerhetők. De az ősi alkotást éppen nem a ma is vízben élő Emlősök, teszem a Cetek, a Delphinusok és a Fókák mutatják leginkább; mert azok nem a vízi életmódnál megmaradt, hanem a vízi életmóddhoz visszatért Emlősök. És én valószínűnek tartom, hogy nem is a tengerből, hanem édes vizekből tértek át az Emlősök ősei a száraz életmódra.

(Folytatása következik.)

HIREK.

Vármegyei közgyűlés volt szerdán. Hogy milyen lelkiismeretességgel tárgyalták az ügyeket, az kitűnik abból, hogy egy lélegzet alatt körülbelül hatszáz tárgyat elintézték. Néhány főtisztviselőt (Léderer és Lánckor főjegyzőket Vujevich és Buday főszolgabírókat, Zsigmondy Baky, Krudy és Bagó árvaszéki ülnököket) a VII-ik fizetési osztályba léptettek elő. Többeknek (Csernyus Pál főügyésznek, Jeisel Henrik főjegyzőnek, Rimer Gyula szolgabírónak, és Meszlényi Sándor szolgabírónak, Kovacsics Kálmán szolgabírónak és Malonyai Bela szolgabírónak) fizetési pótlékot szavaztak meg. Az összes vármegyei alkalmazottaknak (a szegény utkaparók kivételével) 20 százalék drágasági pótlékot adtak.

Változás a Napközi Otthon vezetésében. Mint értesülünk, Kacsvinszky Kálmánné, úrnő, a Napközi Otthon buzgó alelnöke, erről az állásról lemondott. Visszavonulását bizonyára sajnálattal fogadják mindazok, akik a humánus intézmény iránt érdeklődéssel viseltetnek.

Váratlan rovacsolás. Vass Tamás m. miniszteriumi tanácsos váratlanul megvizsgálta a zombori m. kir. adóhivatalnál a jövedelmi adó és italmérési illeték kezelést és kifogástalan állapotban találta s a kezelő tiszteknek elismerését fejezte ki.

Szabad Lyceum. A Zombori Szabad Lyceum Egyesület meghívására Gaál Mózes ifjúsági író a jövő vasárnap, nov. 3-án d. u. 5. órakor előadást tart a városháza dísztermében „Az érzés nevelése”-ről. Ugyanaz nap és ugyanott d. e. 11 órakor pedig gyermekmatinét tart.

Uj jogtudor. Jablonszky Zoltánt a napokban a kolozsvári egyetemen a jogtudományok doktorává avatták.

Gyilkosság. Vasárnap éjjel rémes gyilkosság történt Zomborban, az úgynevezett Bánát városrészen. A szomorú eset a következő: Probojcscevit János korcsmájában táncmulatság volt. Javában állott a bál, amikor betörtetett a Szelencse városrész híres legényei közül egy duhaj csapat és tíz pohár sört rendelt. A korcsmáros — Probojcscevit — kiszolgálta őket, s egyúttal megjegyezte, hogy táncmulatság alkalmával előre kell az italok árát kifizetni. Az egyik legény rárivallt, hogy ne beszéljen, hanem hozzon gyorsan még tíz pohár sört. Probojcscevit éppen indulni akart, hogy teljesítse a rendelést, de közben szólt valamit a felesége, s erre ő a felesége felé nézett. Szegény ember, vissza se fordíthatta már a fejét, mert az egyik szelencsei legény — valami Kirchner (Picskara) nevű — keresztül döfte a kést a torkán. A szerencsétlen Probojcscevit természetesen életlenül rogyott össze, a haramia banda pedig, Kirchner vezérlete alatt, diadalmasan elvonult. A gyors orvosi segély mit sem használt; a sérülés feltétlenül halálos volt, s szegény Probojcscevit kedden este, kínos szenvedés után, meghalt. A gyilkos Kirchner csak a minap szabadult ki a börtönből, ahol két embernek leszúrása miatt hosszabb időt töltött. Hanem fölöttébb jellemző a zombori rendőrségre, hogy Kirchnert — dacára rovott múltjának és az általa ütött seb halálos voltának — csak szerdán reggel, Probojcscevit halála után tartóztatták le. Vasárnap óta még vígan leszúrhatott volna egypár embert.

A próbakutak furása. A város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy a vízvezeték előmunkálataiképpen a város különböző pontjain proba-kutfurásokat végeztet, hogy a várható víz mennyiségéről és minőségéről kellő tájékozódást szerezzen; mert csak akkor lehet megállapítani, hogy egyáltalában lehet-e itt, a tervezett arányokban vízvezeték létesíteni? Az ajánlattételre fölszólított vállalkozók, ugymint; a Lapp Henrik-féle mély fúrások részvénytársaság és Zsigmondi Béla mérnök már beküldötték ajánlatukat a városhoz. Minthogy azonban az ajánlatok nem általánosszagra, hanem egységárrakra szólnak és különböző rendszer alapján állanak, a városi mérnöki hivatalnak még hosszabb összehasonlítás és számítási műveleteket kell végeznie, hogy az ajánlatok pénzügyi oldalát kellő világításba helyezhesse, mert csak akkor dönthető el,

hogy a városra nézve melyik ajánlat előnyösebb? Reméljük azonban, hogy a mérnöki hivatal sietni fog feladata megoldásával, mert ha az *előkészület kezdete* is lassan megy, akkor a *kivétel*, nem érjük meg hajasan, kopaszon is bajosan“.

Vándor gazda-gyűlés Hódságon. A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület f. évi november hó 10-én Hódságon nagyobb szabású vándorgyűlést rendez. A gyűlésen barsi Leidenfrost Károly földbirtokos (Alsónyáregyháza) az amerikai rendszerű kukoricamivelésről; Milodanovics Simon ny. honvéd ezredes (Szabadka) a komlótermelésről; Ihrig Pál, a zombori cukorgyár részvénytársaság felügyelője (Zombor) a cukorrépa termeléséről; Vinkler János, a Baromfitenyésztők országos egyesülete titkára, a Magyar Gazdaszövetség kiküldötte a gazdák szervezkedésének szükséges voltáról, fog német nyelvű előadást tartani Délben társas ebéd, d. u. helyi lódíjazás lesz, este pedig a gazdák körében működő ifjusági egyesület előadást fog tartani.

Árlejtések asztalosok és könyvkötő munkákra a városnál. A város tulajdonát képező, vagy kezelése alatt álló épületeken az 1913. év folyamán, esetleg további években is teljesítendő asztalos munkálatokra a f. é. nov. 9-én d. e. 10 órakor; az 1913—1915 években a város részére teljesítendő könyvkötő munkákra pedig nov. 7-én d. e. 10 órakor Látinovits Szaniszló tanácsnoknál nyilvános szóbeli és zárt írásbeli versenytárgyalás lesz. A föltételek az asztalos munkákra nézve a mérnöki hivatalnál, a könyvkötő munkákra nézve pedig a számvevőségénél megtekinthetők.

Ásatások Apatinban. Az Apatini polgári iskola tantestülete a tégláégető telep körül sikeres ásatásokat végeztetett. Ugyanis sok régiséget: karpereceket, fülbevalókat, töröket tűzköveket és több ezer évesnek látszó tömegsirokat találtak.

Az ünnepek rendezése a rom. katolikusoknál. A kalocsai érsek körlevelében tudatja hűveivel, hogy a pápa rendelkezése szerint a jövő évtől kezdve az ünnepek megtartásában a következő változások állanak be: 1. Misehallgatás és szolgálai munkától való tartózkodás köteleességével járó ünnep, a vasárnapokon, s a mindig vasárnapra eső Husvét és Pünkösddön kívül csak nyolc van és pedig: Karácsony, Újév, Három királyok napja, Áldozó csütörtök, Szeplőtelen fogantatás ünnepe, Nagy boldogasszony napja, s Minden szentek ünnepe. Megszűnik tehát a misehallgatási köteleesség és a szolgálai munkák tilalma: Urnap, Ján, Szent István vértanu ünnepén (dec. 26.) Husvét és Pünkösöd másodnapján, Gyertyaszentelő és Gyümölcsoltó Boldogasszony napján, Kisasszony napján, a templomok védszentjei napján és a községek fogadalmi ünnepein; a lelkészek azonban kötelesek enapokon is miséket, prédikációkat és egyéb ajtalosságokat tartani. Urnapján a szokásos körmenet ezután is megtartandó, valamint Szent István ünnepe is, a szokott fényvel és ünnepélyességgel. Az iskolákban az előadások az eltörölt ünnepeken ezután is szünelnek.

Ipari továbbképző tanfolyamok Zomborban. A m. kir. Technológiai Iparmúzeum iparosok és iparos segédek számára továbbképző tanfolyamokat rendez a következő tárgyakkal: 1. Üzleti fogalmazás, november 3-tól december végéig, kedden és csütörtökön este 7—9-ig; beírási díj 1 korona. 2. Ipari számtan és mértan, kalkulációval, november 3-tól december végéig, hétfőn, szerdán és pénteken este 7—9-ig; beírási díj egy korona. 3. Építő ipari szakrajz, november 1-től március végéig, kedden és pénteken este 7—10-ig és vasárnap d. e. 10—12-ig; beírási díj 3 korona. Az építő ipari tanfolyamot a főgimnázium rajztermében, a többi a felsőkereskedelmi iskolában tartják. Beiratkozni lehet naponként d. e. 10—12-ig a felsőkereskedelmi iskolában.

* * *

Dönt az ellenzék. Zápolya János királyunk óta hála Istennek mindig magyar eszi a magyart, és így sohasem látjuk meg, hogy a két pörösködő jel közül a harmadik lakik jól. Az ellenzék a kormány fejét, a kormány meg az ellenzék fejét követeli. Ezuttal azon-

ban az ellenzék egy igen okos indítványt fogadott el egyik legutóbbi ülésén, amely abban áll, hogy ezentúl minden tanácskozás tartama allatt kávét fognak inni. Az érdekes a dologban az, hogy az egyhangú választás, amely sem nem volt általános, sem nem titkos a Diadal kávék keveréke és, mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképen van konzerválva, hogy ízét és zamatját éveig megtartja. Kapható minden jobb fűszerkereskedésben, csak a két elefánt védjegyre és a zárt csomagra ügyeljünk.

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonosságok:

Egyetemes regénytár: XXIX. évf. I/II.	
Ohnet: Halál Bonapartera	2 40 K
Kohányi: Angol nyelvemester	2 — „
Dr. Gróf Apponyi: Magyar közjog	2 — „
Kisfaludi társaság évkönyve 46. k.	7 — „
Amerika koronázatlan királyai	7 — „
Balla: Edison	7 — „
Karl: Páris kövei o. k. 1669—71.	— 60 „
Wlassits: Múzeumok o. k. 1672—5.	— 80 „
Fővárosi színházak műsora:	
286—87. Caillavet: Primerose kisasszony	— 60 „
Olcso Jókai új számai:	
81—90. Enyém, Tied, Övé	4 — „
Divat és Művészet Őszi Albuma	2 20 „

41—100—56

Közgazdaság.

Szarvasmarha díjazás Szeghegyen.

A Bácsbodrog Vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi október hó 13-án, vasárnap a fiókját képező szeghegyi és bácsfeketehgyi gazdakörökkel karöltve piros-tarka szarvasmarha-díjazást rendezett.

A vásártéren megtartott állat díjazáson be lett mutatva 18. tehén, 17 üsző, 10 bika és 4 borjú. Illésy Sándor gazdasági felügyelő 750 korona államdíjat bocsájtott a bíráló bizottság rendelkezésére, míg Szeghegy község 40 koronával járult a díjakhoz. A díjazás eredménye a következő:

Üszők után: I. Kinkel Péter Szeghegy 80 koronát, II. a) Olicher Károly Szeghegy 50 koronát, II. b) Hunsinger Henrik Szeghegy 50 koronát, III. a) Karbner Mihály Feketehegy 40 koronát, III. b) Király Ferenc Feketehegy 40 koronát, III. c) Becker Iván Szeghegy 40 koronát, IV. Hauck Péter Szeghegy 20 koronát, VI. Németh ali János Topolya 10 koronát, XI. Schäfer Lukács Szeghegy 10 koronát, VI. a) Hesz Lajos Szeghegy 10 koronát, VI. b) Esle Jakab Szeghegy 10 koronát, VI. c) Tóth Lajos Feketehegy 10 koronát, VI. d) Terebesy István Feketehegy 10 koronát, VI. e) Karbner Mihály Feketehegy 10 koronát, VI. f.) Bányai Péter Feketehegy 10 koronát. Összesen 400 korona.

Tehenek után: I. Garber Mihály Szeghegy 80 koronát, II. a) Schneider Péter Szeghegy 50 koronát, II. b) Cseti Sándor Feketehegy 50 koronát, III. a) Becker István Szeghegy 35 koronát, III. b) Király Ferenc Feketehegy 35 koronát, IV. a) Huncinger Henrik Szeghegy 15 koronát, IV. b) Burger Gottlieb Szeghegy 15 koronát, IV. c) Weber Henrik Szeghegy 15 koronát, IV. d) Bányai Péter Bácsfeketehgy 15 koronát, V. Roth Keresztély Szeghegy 10 koronát, VI. a) Tóth Lajos Bécsfeketehgy 10 koronát, VI. b) Tóth Gábor Bácsfeketehgy 10 koronát, VI. c) Weber Henrik Szeghegy 10 koronát. Összesen 350 korona.

Tenyész-bikák után: Gerber Mihály Szeghegy arany-oklevelet, I. Rottenbach Keresztély Szeghegy 20 koronát, II. Burger Gtfrried Szeghegy 10 koronát, III. Weber Henrik 10 koronát. Utóbbi 40 korona díj Szeghegy község adományja. Szeghegy község tenyész-bikáért arany oklevelet nyert.

Díjazás után a Kinkel-féle vendéglőben társas ebéd volt, amelyen nagyszámú gazdaközönség vett részt.

Társas ebéd után a vendégek Bácsfeketehgyre rándultak át, ahol megtekintették a községi tenyész bikákat, meglátogatták a gazdakört és a községi vezetőifiaik családjait.

A díjazáson bemutatott tenyész-anyag nagyobbára szép példányokból álló, jól ápolt import, amelyből, mint törzsből néhány éven belül kellő gondozás és okszerű tenyésztés mellett igen jó tenyész-anyag fog felszaporodni. A gazdák ez irányú törekvését úgy szeghegy, mint Bácsfeketehegy községek külföldről importált tenyész-bikák révén nagyban segíti elő.

Lódíjazás Gomboson.

A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület gombosi gazdakörével karöltve Gomboson f. évi október hó 20 án lódíjazás rendezett. Elő volt vezetve: 29 anyakanca, 4 drb. 3 éves, 9 drb. 2 éves és 12 drb. 1 éves kancacsikó. Jutalmat kaptak:

3 évesek után: Rumi Illés Gombos III. díj 50 koronát; Hirchenberger Jakab Paripás III. díj 50 koronát.

2 évesek után: Suhajda Pál Gombos I. díj 30 korona; Baumgarten Aladár Gombos II. díj 20 korona; Lovász Ferenc Gombos III. díj 15 koronát.

1 évesek után Hajnal István Gombos I. díj 30 koronát; Rumi Illés Gombos II. díj 20 koronát; Fülcz István Gombos III. díj 15 koronát.

Anyakancák után: Nárai János Gombos II. díj 30 koronát; Baumgarten Aladár Gombos II. díj 30 koronát; Galambos Imre III. díj 20 koronát; Becker Adám Doroszló III. díj 20 koronát. Összesen 330 korona államdíj.

A bíráló-bizottságot az előállított lovaknak sem mennyisége sem minősége nem elégitette ki, különösen kevés és gyenge minőségű volt a 3 éves kancacsikók csoportja, így az összes díjakat nem is adta ki a bizottság.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

A függetlenségi kör házában,
Erzsébet-körút 13. sz. a. egy
két szobás lakás
mellékhelyiségekkel és nagy kerttel
azonnal kiadó!
Bővebbet a Vadászkiút bérelőjénél.

ELADÓ HÁZTELKEK!

Zomborban, a Belvárosban,
az Ambrozovits-féle
üres telek, házhelyekre felosztva,
eladó!
Bővebbet: Buják József ügyvédnél.

Kiadó fényképészeti műterem.

Zomborban, belváros, Pe-
fői-utca, 4. szám alatt, a leg-
forgalmasabb utcában, egy
30 év óta fennálló

fényképészeti műterem azonnal kiadó!

Bővebb értesítést ugyan-
ott a tulajdonos ad:

173-5-3 Knipl János.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű
„DIADAL“
pörkölt kávét

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd- jegygyel

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben. Óvakodjunk utáztatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló Diadal pörkölt kávé . . . 1 kor. 25 fillér.
1/4 kiló Salon Diadal pörkölt kávé 1 kor. 35 fillér.
1/4 kiló Elite Diadal pörkölt kávé 1 kor. 50 fillér.

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag
legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-46

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

„UNIÓ“ jéggyár ZOMBOR, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS I

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelet-
tel értesíteni, miszerint a Zöldkert-utcában fennálló

mű-jéggyárunkat

üzembe helyeztük és a műjeget a gyárban métermázsán-
ként 2 koronáért számítjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk
Zombor, 1912. évi május hó

80-49

teljes tisztelettel

AZ „UNIÓ“ JÉGGYÁR.